צו א ב חיי׳ חי״ד חהל׳

מימן עז סעיף א: צח ג מיי שם הלכה יב

טור ש"ע שם סעיף ב: צמ ד מיי' וסמג שם

ומיי׳ פ״ב מהל׳ יבום וחלילה הלכה י סמג

עשין נא טוש"ע שם וסי

קסה סעיף א:

אישות הלכה טו לאוין פא טוש"ע א

םג.

ל) ובע"י הגי׳ זוגתך ועי׳ לו) [בע"ה טגיר ווגנון זער רש"א שס], ב) [במ"ר סדר וירא פ' נב מפרש למה שבעה דינרין דוקא וכן לשלשה דינרין דבסמוך], ג) ס"א והולך שתא [ודע דגירסת תוספות דלעיל נד: ד"ה למורדת כו' לעולם פוחת והולך שאם נפלה לה ירושה כו'], ד) לקמן עו., ס) [לקמן סד.], ו) ס"ח ל"ג. רש"ל, ו) [לעיל סב: יש"נן, ה) ס"א שפיר, ט) [לקמן סד.], י) [שס], כ) פירוש מקל,

תורה אור השלם בהמתו ורחמי רשעים משלי יר י

הגהות הב"ח

(ל) תד"ה פוחתין כו'. נ"ב

וחימה דהא האי ש"ס שלנו אינו אלא במורדת מחשמיש ובירושלמי לא קאמר אלא למורדת ממלאכה:

מוסף רש"י . אמרה להו יודע צדיק . נפש בהמתו. מה נהמתו יב י). אית דאמרי דאיהי הות ידעה דר' עקיבא הוה ואמרה ליה דלא מיחגניא בעיניה ואית דאמרי דלא הות ידעה אלא הכי קא דנדיק לא מבוה

לאינשי (נדרים נ.).

תוספות רי"ד מתני' המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה ז׳ . דיורית רשרת ר"י אומר כמה הוא פוחת והולך י עד רוגד רחורחה ר"י והולך שמא תפול לה . ירושה ממקום אחר ויחזור ויגבה ממנה. וכן המורד על אשתו מוסיפין לה . על כתובתה ג' דינרים טרפעיקין פי׳ המורדת על בעלה מתשמיש שאינה רוצה להזקק לו קנסוה חכמים לפחות מכתובתה ז' דינרים בשבת ומרויח הבעל שאפי' אם תתרצה אחר מיכן לעמוד בשלום ועמוז אלו ז' דינרים . הרויחן הבעל בכל שבת ושבת ופוחתת מכתובתה ואת כדת הרעל ווחז לה לה כל כתובתה חוץ מפחת וה שאיוה מפסדם רמרדה לא וכגון שאינה תובעת יא וכבון טא מו ומבנת גירושין אלא שמתכונת לצערו כדאמרינן לקמן אכל אם תובעת גירושין נותן לה גט ומפסדת כל בה ויודיעוה כי תפסיד כל בתובתה מפני שתובעת גט

קא מדברת. את מתנהגת: שיבבתא. השכינות: שלי ושלכם שלה הוא. תורה שלמדתי אני ושלמדתם אתם על ידה הוא: שקל מנא. כלי זיין כאילו בא להלחם: איטרוד. באותה מריבה: לא מר איפסיק ולה מר היפסיק. לה אכלו סעודת יום הכפורים שמפסיקין בה אכילה להתענות. סעודה אחרונה של ערב ט׳ באב ויוה"כ קרי סעודה המפסקת

שמפסיקים בה במס' מענית (דף ל.): בתבי' המורדת על בעלה. בגמ'

מפרש ממחי: טרפעיקין. בגמרחש

מפרש: עד כדי כתובתה. ואחר כך

נותן לה גט ויולאה בלא כתובה אבל

אינו משהה לפסוק על הנכסים שנפלו

לה מבית אביה ולהפסידה ממנה:

שלשה דינרים. בגמראי) מפרש מאי

שנה הוה מינה דידה: בבן בחומר

איני זן. דהיינו תחת מלחכה: והאמר

רב יולית. ומתניתין מוסיפין תנן ואינו

מוליא לאלתר: ולאו אימלוכי ביה

בעי. שמא יחזור בו ובתוך זמן שאנו

נמלכין בו ומחזירין עליו שיחזור בו

מוסיפין על כתובתה: אחת לי. כולן

שוות בתורת מרד ואפילו שהיא נדה

או חולה והיא מורדת: ארוסה.

שאמרה לא אנשא: ה"ג בשלמא למ"ד

מסשמיש שפיר אוא למ"ד משום מואכם

חולה בת מלחכה היא. בשלמה למ"ד

מתשמיש שפיר ואי משום נדה דלאו בת

תשמיש היא אינו דומה מי שיש לו פת

בסלו כו' כדלקמן אלא למאן דאמר כו':

קא מדברת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני אמר ברשות קא עבידנא הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב כי אתא אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי שמעה דביתהו הות קא נפקא לאפיה אמרו לה שיבבתא שאילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו ייודע צדיק נפש בהמתו כי מטיא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה הוו קא מדחפי לה שמעיה אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה הוא שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר גדראי אתא לגביה א"ל אדעתא דגברא רבה מי נדרת א"ל אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת אמר ליה אנא הוא נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה ויהיב ליה פלגא ממוניה ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הכי והיינו דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא כעובדי אמה כד עובדי ברתא רב יוסף בריה דרבא שדריה אבוהי לבי רב לקמיה דרב יוסף פסקו ליה שית שני כי הוה תלת שני ממא מעלי יומא דכפורי אמר איזיל ואיחזינהו לאינשי ביתי

שמע אבוהי שקל מנא ונפק לאפיה אמר ליה יוונתך נזכרת איכא דאמרי אמר ליה יונתך נוכרת איטרוד לא מר איפסיק ולא מר איפסיק: מתני' המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה °שבעה דינרין בשבת ר' יהודה אומר שבעה מרפעיקין עד מתי הוא פוחת עד כנגד כתובתה ר' יוםי אומר לעולם הוא פוחת יוהולך עד שאם תפול לה ירושה ממקום אחר גובה הימנה וכן המורד על אשתו "מוסיפין על כתובתה שלשה דינרין בשבת ר' יהודה אומר שלשה מרפעיקין: גמ' מורדת ממאי רב הונא אמר ימתשמיש הממה ר' יוסי ברבי חנינא אמר ממלאכה תנן וכן המורד על אשתו בשלמא למ"ד מתשמיש לחיי אלא למאן דאמר ממלאכה מי משועבד לה אין באומר איני זן ואיני מפרנם יוהאמר רב האומר איני זן ואיני מפרנם יוציא ויתן כתובה ולאו לאמלוכי ביה בעי: מיתבי 🌣 אחת לי ארוםה ונשואה ואפי' נדה ואפילו חולה דואפי' שומרת יבם יו(בשלמא למאן דאמר ממלאכה שפיר אלא למאן דאמר מתשמיש נדה בת תשמיש היא אמר לך "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו איכא דאמרי) בשלמא למאן דאמר מתשמיש "היינו דקתני חולה

אלא אמרה איני ניזונת ואיני עושה לא מפקעת עצמה אלא מעשיית צמר שהוא עיקר מעשה ידיה אבל שאר מלאכות כגון טוחנת ואופה כו' עבדא הו"מ שפיר סבר כרב הונא וכן משמע קלת דקרי לעיל (דף נט.) מעשה ידיה מידי דקיין ובשאר מלאכות כגון טוחנת ואופה לא שייך קיצותא אבל אין נראה אלא כי אמרה איני ניזונת ואיני עושה פטורה מכל ז' מלאכות וכי עבדא שאר מלאכות פוחתין לה מעשיית בצמר כדתנן במתניתין (לקמן סד:) ואם היתה מינקת פוחתין לה ממעשה ידיה ונראה דהוא הדין טוחנת ואופה והא דנקט מינקת משום דאיירי במשרה אותה על ידי שליש דאינה יכולה לעשות לו מלאכה אחרת כיון דאינה עמו בבית ומיהו יש לדחות דאיכא למימר דדווקא נקט מניקה ומשום דטורח ממעט חלב פוחתין לה ממעשה ידיה אבל מכל מקום נראה דכי אמרה איני ניזונת ואיני עושה דפטורה מכל המלאכות שאם תעשה לו מלאכות אחרות אם כן לעולם לא תעשה לעצמה ובמאי חהא ניזונת ואם תאמר מורדת ממלאכה אמאי פוחמין לה מכחובתה לינקוט 🌣 פיזרא וליתיב דהא יכול לכופה למעשה ידיה לריש לקיש וי"ל כיון דאינה רוצה לעשות אלא ע"י כפייה חשיבא מורדת ופוחתין דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת: בארבור איני זן ואיני מפרגם. מכאן מוכיח רבינו אליהו שחייב אדם להשכיר עלמו ללמד חינוקת או לעשות מלאכה אחרת כדי לזון את אשתו דאם לא כן מה ענין זה אצל מורד ממלאכה ומיהו בקונטרס פירש משום דזן ומפרנס הוא כנגד מלאכה של אשה ועוד הביא ראיה מדכתבינן בכחובה ואנא אפלח כו' ומיהו גם זה יש לדחות כמו שמפרש ר"ת דאפלח היינו עבודת הקרקע פירוש אחרוש ואנכש ואעדור את השדה ואביא מזונות לבית אבל להשכיר עצמו אינו חייב: האומר איני זן ואיני מפרגם יוציא ויתן בתובה. משמואל דפליג עליה דרב בסוף המדיר (נקמן דף עו.) דקאמר עד שכופין אותו להוליא יכפוהו לזון לא מלי למפרך דלדידיה

אתי שפיר דאע"פ שכופין אותו על כרחו לזונה מכל מקום מוסיפין כיון דאינו רוצה אלא על ידי כפיה דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת אבל לרב שכופין אותו לגרשה מיד מה שייך תוספת ואם תאמר למאן דאמר מתשמיש נמי תקשי דעל כרחך

אדעתא דגברא רבה מי נדרת. וא״ת והלא אסור לפתוח בנולד דאמרינן בנדרים בפ' ר' אליעזר (דף סד.) כילד אמר קונם שאיני נהנה לפלוני ונעשה סופר כו' וי"ל דהכא לא חשיב נולד כיון שהלך לבי רב דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול אי נמי כגון דתלה נדרו בדבר שפירש בשעה

שנדר על דעת אם לא יעשה סופר דבענין זה לא הוה נולד כדתנן בפרק רבי אליעזר (שם דף סה.) קונם שאיני נושא את פלונית שאביה רע אמרו לו מת או עשה תשובה כו' ופריך בגמ' מת נולד הוא וה"ה עשה תשובה ומשני אמר רב הונא נעשה כתולה נדרו בדבר ורבי יוחנן דמשני התם בענין אחר לאו משום דפליג אתולה נדרו בדבר אלא דלא חשיב ליה כתולה נדרו נדנר: ברתיה דר' עקיבא עבדא ליה לבן עואי הכי. ומ״ת והמ בפ' קמא דסוטה (דף ד:) פריך והא איכא בן עואי דלא נסיב ולההוא לישנה דמשני נסיב ופירש התי שפיר ויש לומר דאע"ג דקאמר הכא דעבדא הכי לבן עואי מ"מ לא נשאה אלא באירוסין: פוחתין לה ז' דיגרין. בירושלמי מפרש כנגד שבע מלאכות שהאשה עושה לבעלה וגבי המורד דמוסיפין שלשה דינרין מפרש כנגד שארה כסותה ועונתה והש"ס שלנו (א) אין סובר כן דהא בעי בגמרא מה בין מורד למורדת ומפרש טעמא אחרינה: דב הונא אמר מתשמיש. אבל ממלאכה לא הוה מורדת דרב הונא לטעמיה דאמר לעיל (דף נח:) יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונית ואיני עושה ור' יוסי בר חנינא סבר כר"ל וליכא למימר דקסבר כרב הונא דאמר שיכולה אשה שתאמר לבעלה כו' ומורדת ממלאכה היינו מזיגת הכום והלעת המטה והרחלת פניו ידיו ורגליו דמסתברא דחייבת אפילו אמרה איני ניזונית ואיני עושה מידי דהוה איושבת בקתדרא דחייבת בהן דחין נרחה שתהח מורדת חלח מהמלאכום המפורשום במסני' ועוד מדקאמר בסמוך חולה בת מלאכה היא ואותן מלאכות אפילו חולה יכולה לעשות דאינה חולה כל כך כיון שיכולה לסבול תשמיש ואי הוה אמרינן דכי

תוספות רי"ד (המשך) אם חזרה בה הרי טוב ואם לאו נותן לה גיטא ומפסדת כל כתובתה אלא מתני׳ מיירי כנוז דלא חרטה נט שכעוסה עליו. עד כמה פוחם וכנ׳ פי׳ כחוכתה . כל נכסי נדוניתה שפחתו וכלו או ארדו ארל אוחז אם הפסידה במורדה ואם לאו ודוקא כנגד כתובתה יאו וודקא כנגו פוזבונות פוחת והולך אבל כנגד נ״מ שלה לא שאינה מפסדת נ״מ שלה במרדה ואחרי שכלתה כל כתובתה אם רוצה פוטרה בגט ואם לאו אינו פוטרה ואם לאו אינו פוטרה אלא מעגנה לעולם שאין . האיש מוציא אלא לרצונו כבר הפסידה כל כתובתה והרויחה הבעל בימי מרדה אלא כותב לה כאדם הנושא את הבעולה וכ״ז שהבעל מתרצה לתת לה מרויח אלא ז' דינרים בכל שרח והשאר ווחז לה: שבונ והשאר נוחן לה: ר"י אומר לעולם וכו' פי' לא מיבעי' נ"מ שיש לה שהיא מפסדת את שהחה שעתידיז ליפול לה תפסיד הלכד מוניז לה בכל שבת ירושה ממקום אחר יגבה . מהז הבעל וכז המורד על ואינו פוטרה בגט שאם היה רוצה לפוטרה בגט . כל כתובתה אלא שמעגנה מחמת שהוא כעום עליה דינרים בכל שבת והאשה מרוחת אותן שאפילו אם יתרצה להשלים עמה אלו הדינרים הרויחה וניזונת ממעשה ידיה ואי לא קשה אמאי גבי נדר לא . יהבינן ליה אלא שבת יוציא ויתן כתובה והכא משהיויז ליה משוח דהחח נדר וא״א בפיוס הכא בלא נדר ז מפיים אכל ודאי אי אמרה